

В. Н. ТИТОВ
СЭКП ТК-ның секретары
СЭКП ТК-ның чанында
организас-партийжи
айтырыглар талазы-биле
Комиссияның даргазы

Колониализм — төөгүнүң бок төгөр оңгарынче киир октаар

КНО-нун Кол Ассамблеясынын сессиясында

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). КНО-нун Кол Ассамблеясы колония чурттарга болгон уластууларга жана берген Мавританиянын төлөкчиси Сулейман Ульд-Шейх Сидьянин болуп турарынын дугайында 17-нун Тускай комитетинин илтекелини чутуулаа жана чурттуу угуулаа турар.

Ноябрь 26-да Ассамблеянын хундуску хуралында санал берген Мавританиянын төлөкчиси Сулейман Ульд-Шейх Сидьянин болуп турарынын дугайында 17-нун Тускай комитетинин илтекелини чутуулаа жана чурттуу угуулаа турар.

Сириянын төлөкчиси Салах Эд-Дин Тарази Декларациянын хундуску хуралына Совет Эмилдигинин инициативасын база демделген.

Колониализм дараалта удур АБШ ышкыш «демиселчин» мурнуна чаштаалат, «кызыл колониализм» дээр бир-ле чүвенин дугайын чутуулаа турган колумбий төлөкчиси саналы чаржычтык болдуулаа.

Африкада португалия колонияларын үндөсү чонувуң дээр-берге хундуску хуралында Сиера-Леонеинин төлөкчиси Кольте чутуулаа. «Бир эвес негеттинин келсе чурттуу үндөсү чонувуң—африкаларын чагырып алырын болгон хундуску чок кы-

Куба аныяктар чана берген

ГАВАНА. (СЭТА). «Балтика» деп совет пассажир судноу ноябрь 26-да Гавананын портуна чед берген. Совет Эмилдиге бир чыл дургуулаа өөрөнип турган 389 куба аныяктар ол судно-биле чедип келген. Өөрөдиген эеп келгеннерин порту оларнын төрөлдери, чок кижилери, өнүктүрү болгон эштери уткуп алган.

ЯПОН СОЦИАЛИСТЕРНИН СЪЕЗДИЗИ

ТОКИО. (СЭТА). «Чепселениш» киния бүтү-нун болгон бурун дүжүрү турган, дайыннар чок деле-гей!», «Кыдат-биле дипломаттык карылааларын катан тургузар болгон СССР-биле тайбын керээни чарары дээр», «Япон-америк шериг эвиле-дин ууткаары дээр, нейтралитеттик политика дээр»—деп мындиг лозуннар-биле Япониянын Социалисттик партиясынын 22-ги жолтегиг съезди ноябрь 26-да Токиода ажыттыган.

Социалисттик партиянын амгы съездинин сорулгазы чүдөл дээр. 1963 чылда хеделишкенин программасын хундуску алырга, партиянын даштыкы политикагы ула-нышкынын бадылаары, келер чыл-да болур чөр-чөриң сонгулаагына белеткек тааза-биле хемчегелери ажаллап кылыры, а ол мынка хемур даш утуптурине чазактын поли-тиказын эскертэр дээр демиселдиң дугайында айтырымын болгон эске-лаа айтырымын чутуулаа жана чур-туулаа. Съездинин кижилери партиянын чаз удурулаагынын база сонгууру. Социалисттик партиянын чилгис секретары Эда съездеге от-чет илтекели кылган.

Женевада 18-тин Комитетинде

ЖЕНЕВА. (СЭТА). Чепселениш-киния дүжүрү тааза-биле 18 ку-рулушунун Комитети болупун ажи-лын ноябрь 26-да катан агадеш, хун айтырымында тургузган айты-рыларын чутуулаа турар. Хура-га санал берген америк төлөкчери баштыны А. Дин дайыннын тава-рылга-биле тыттып келерин баш удур болдуулаагынын эргежок чутуу-лаагыне кол утканышкынын кылып, аяролуң чепсектин шенелдерин сок-салыр дугайында айтырыга доктаа-ган. Чөр-чөргө делегей контролон болгон инспекцияны ызааыла тургу-зарын ол моон-биле кады база катан негеп турган. Комитеттин мурнуна тургузган сорулгаарын шийтир-лөргө санал дуулаа болу дег то-доргай саналдар оон чутуулаа чок болган.

Великобританиянын төлөкчиси Голбер болгон Италиянын — Кавал-летти олар А. Дини дөткөшөр. Ангил төлөк, чаз чүнү-даа чутуула-лай, Совет Эмилдигинин тургузга-маргыжып турган.

Часарлаарынын мурнуна чөвү-ле хураадын ажалына болгон КНО-нун Кол Ассамблеясынын XVII сессиясында Совет Эмилди болтуу чутулаа саналдарын кирген болгон чепселенишкенин бүтү-нун база

НЬЮЖИ. Фотограф В. Лутковтуу.

Фашизмге удур, хосталга дээр

ПРАГА. (СЭТА). Нацизм үзүндө илтеп сүдүрүп турган кижилерин каткыжышкынына удур сүд чөру-лулаагынын Барын Германияга эгелээр деп турары-биле холбоштур Проф-ессилдеринин Бүтү-делегей Федера-циясынын секретарыны бүтү деле-гейин ажалы чоннарына кийгы-рытын парлан утүргөн.

Барын Германияда фашизмге удур демиселдиң турар ажалы чон-нары, демократтарга база фашизмге удур кижилерге дөткөшчөни көргү-зөрүн Профессилдеринин Бүтү-делегей Федерациясы болупун 120 миллион кежигуеринин мурнуна кийгы-рып турар.

«Шигель» деп оппозициялыг журвалга удур полицейжи чөгүш хемчегелери гестапонун аргалары ыш-каш кылып сагындуруп турар бол-гон ГФР-де парлаганын база сөстүн хостуун уттуулаагыне уланган деп кийгырыга чутуулаа турар. Ам ГФР-ниң чазга фашист террорга тава-рыш турар организацианын холбоу-лаа дашкаар тургузарын орадажып турар. Нацизмдин үзүндө илтеп сүдүрүп турган кижилерин каткы-жышкынына удур сүд чөрулулаа-гынын соксалыр дээр мурнуу үнөр чыскааларын организастаар, депу-таттарга, парламенттерге болгон

чазактарга эң улуг ыймышкынын кылып деп бүтү делегейин ажалы чоннары Профессилдеринин Бүтү-делегей Федерациясы кийгырган. Германиянын Федеративтик Респуб-ликасынын ачтын чөрилерге төлөк-чери болгон удурлаанышкынын ча-гааларын чорудар деп ажалы чон-нары федерация кийгырып турар.

ЧТК агентиледин даштыкын Профессилдеринин Бүтү-делегей Федерациясынын секретарынын кий-гырында чутуулаа турары болза, Барын Германияда демократтыг болгон профессор хосталгаларын база эрелерин камтаагылаа, фа-шизмге удур кижилер, ажалы чон-нары, демократтар бүтү делегейин ажалы чоннарынын демократтыг болгон профессор хосталгаларын, кижилер төрөлдөткөни чагай чорутуун эң үнөсиг чутуу — тайбын база камтаа турар.

Профессилдеринин Бүтү-делегей Федерациясы нацизм үзүндө илтеп сүдүрүп турган кижилерин каткы-жышкынына удур сүд чөрулулаа-гынын соксалыр. ГФР-де хосталга-гынын камтаагыны, демократтыг удур холбоуларын уттуулаагы болгон а-жалыне орутку моонлактарын чөлип ал болур деп чүдөлдөрн бижээр ча-гаалы ГФР-ниң ажалы чоннарына чорутуулаа.

Англия боо-чепсекти Индияга бээр болгон

ЛОНДОН. (СЭТА). Индияга боо-чепсекти чедирип бээр дугайында дугурулаагынын Англия биле Индиянын аразында чедип алынганын албан айтуулаа ноябрь 27-де Делиге чар-лаан. Боо дугурулаа—Делиге чөруп турар, дем каткыштырылаагынын хер-ектеринин тааза-биле англи ми-нистр Дункен Сэндис биле индий чазактын төлөкчелеринин аразы-нда чутуулаагынын түнөсиг

болгон. Дугурулаагынын негеделери Д. Сэндис болгон Индиянын камга-лаа министри Я. Б. Чаван оларнын солуккан чагааларында тайбыр-латтыган. Боо-чепсекти болгон шө-ри дериникин Индияга халас бээр болгон камтаагыны камтаа-гынын байдал бар апарганда дедир бидер ут-тур дээрин ол негеделер көрүп тур-ар. Берген боо-чепсекти ажалла-рын контролдоор эргени Англияга дугурулаага бээр тыткып турар.

Гвинея Республика социалисттик лагеринин чурттары-биле экономиктик сырий харылааны тургускан. Совет Эмилди болгон социалисттик өске-лаа курүүлөр хама-рышпас Гвинеяга эчелин тыткып, аада херектик ба-раакларын чингеделиң негеделин бээр оо чуртче чо-рулуң турар. Тропиктиң байлаагына ажылаар кызыр тускай дөзүн чик болгон чүк машиналарын Прага-дан Комакхисе чорудуп турар. ЧУРУКТА: «Школа—706 РТО» деп чүк машиналарын Комакхисе, ФОТО ЧТК-СЭТА-ны.

АЛЖИР БӨГҮН

Мурнудагы «алжир» колониалдыг администрациянын 80 хууу француз дүжүметтерден тургустунган турган. Алжирлер колдуунда техниктиг бол-гон дуулааар ажыдаарга турган.

1962 чылдын июньда француз дү-жүметтерин Францияга дедир кий-гыты берген. Олар чорутарынын мурнуу чарыны утүтү болгон ажалы-херек документализмн бууда-луруп каапканар. Чаз эрге-чарыга «администрация тааза-биле үй-ба-лай» чорукка таваарышкан. Берген-дин ажал эрттер дээр чазак күтүне апаралында кол албан-дуулаагына дайынны болгон чажыт ажалын шоктолын эркен алжирлерин томул-гайлаан. Күрүченин чаз тургустун-ган аппараты өөрөдиге чылын чед-лишкенин организастаан болгон хем-херек утүгелер, мөлчүкчү чо-румтарга удур демиселди чорудуп турар.

Дайын болза муң-мун сууларын үсөткөн, винюгал үнүштүр чөрилерин онгарлар кылдыр казып каапкан. Шөдөргө тегин чинге демилер-биле моонлактаа, оларларже базар чө-рилер мингалар-биле дугулаа каапкан. Наймыскалынын бок квалитат бүрү-дүндө-не урелишкениннен илте-демилерин илден каступ чыгар. Ал-жир университетинин бойдуз эрте-минин факультетинин сонгалары-ны карактары амгыга чедир ой-бак туруулаа; префектуралын бү-түп дүшкө халанынын кызыл туу-бу салым баскылаа берген чыгым-лаар; харылаа эргелелин эрт-биле хөдөөлөн эеп кастарын өтүрү-хат сындыра халып турар. Фаши-сттик дөзүлөшкениннен индиг ил-демилерин муң-мун.

Ам бүтү чазак органнын күсүк кезде ажалы-агыл ажалдарын чо-ру-дарыне хандыктык. Ол хемчег

Алжирге онза чутула ужу-дуулаа. Алжир—агаралыг чурт. Миллион-миллион кижилерин чагай байла-ды дүжүткөн хамаарымы. 1961 чыл-да дүжүт чок болгон, хей мал өлгөн. Ол чөри Алжирин кезде чөрилер-ге агадеш болгон чедимес чөрү-тү күштөлдөргөн.

Тунистен болгон Мароккодан чү-сүс муң кижилер, халашкан кижилер, албайла лагерлеринге хилин-чектешип чораш кижилер боттары-нын урелип, бузулган оран-суула-рында эеп келген. Келер чылдын дүжүдүн хандыраа, кезде чө-рүн экономиктиг байдалын эки-жилер төлөдө, күсүк хову ажалла-рын организастаар утүт сорулга ча-зактын мурнуна туруп келген.

Чуртта эң дээр чөдөр мурнуку хөвээр француз чөр электеринин болгон чамык алжир помещиктер-нин холуна турбуулаа. Тараачы-ларын кол массасы (өг-бүлө орту-мда-биле 5—6 кижиден тургустун-турар) улуг эвес—1—2 га чедип. Чуртта чөр чок тараачылар—хө-лөкчтер дык хей.

Алжирин элден хей районнары-нда кезде ажалы-агыл ажалчылар болгон тараачылар—адылар французтарын каапкан чөрилерин коллективтиг ажалдарында «идиг бөзүрүн комитеттерин» тургусу-дун. Алжир департаментинин рай-оннарын бирээ—Буфарикте 2300 тараачынаа французтарын каапкан чөрилер, а ол ышкыш бо-тарынын чөрилерин коллективтиг сай-гырады ажаллап ал турарлаа. Чөр ажаллап кылырыга күрүчүнүн лу-заламчынын ады тараачынаага ха-лас тыткып турар.

Кооперативтер кылдыр каткы-жы-рыне чүтүк чуртун өске-даа рай-оннарында база илереп турар. Бат-танын районуна Тимгалта шериг ал-

балныларын 50 өг-бүлөдери 1200 га шөдүл чөдө кооператив тургус-кан. Французтарын каапкан чө-рилер алжирлерин хуу өчү кылып салып алырын алжир күвөне хөрү-тү даан. Ол чөрилерге коллективтиг ажалы-агылдарын тургузарын алжир чазак дөткөп турар.

Алжирде чөр адырылаа килин чөруп турар.

Улетурге ажалыларын дагы чө-руулаагына ажал утүт күрүчүнүн кинер негеттинин турар. Заводтар-га, фабрикаларга, мастерскаларга ажалы эгелээр төлөдө, чөдөлөр, чиг-эрт, база эң кол чүл—будуура-гынын организаста болгон ону утү-түп шылаар аргалыг тускай эрте-минилер херек. Инженер-техниктиг составынын 90 ажал хууу фран-цузтардан тургустунуп турган тус-кай эртеминилер Алжирге келерге оозум эеп кээп турар. Бир эвес бу-дурелерин элери чөруу хууулаа-да эеп келбес болза, чазак чөри ал-жирлерден күрүчө Инженерлерин болгон эргелектерин томулаа бол-гон. Моон сонгаар улуг бузу-рутелерин национализастар. Бой-дуз кураагыларынга үндөсүлөш, чурттуу индустриализастарын көрүп турар, ол чөрү оон экономиктиг бо-лон политиктиг хамаарышпас чо-руун бижылаар.

Хостуг Алжирин экономиканы катан тургузарыне, бот-эргеп би-лижылаарыне, ажалы чоннарын экономиктиг байдалын экижилер-ге уланган бүтү хемчегелери алжир компартия илтекейлиг дөткөп турар.

Алжирин Каттышкан Национал Ор-ганизациянын кежигуерин ху-дөш алган. Бодуну дөгүлаанын-нын баштайгы хунеринден эгелээр-ле Алжир республика тайбын болгон дарактыгарын улаустарын колони-алдыраралдан хосталгазы дээр де-

миселдиң турар. Алжир чазак бо-тусталаа политиканы чөруп тур-ар. Нью-Йоркка, КНО-нун Кол Ас-самблеясынын сессиясында, алжир чазак төлөкчери чөруп турганы-нын үзүндө, алжир чазактын баш-тыны Бен Белланын Кубага чоруту-улаагына удур америк радио, теле-денне болгон паралаа шуугаазы-ны камтаагыны келдерген. Национал хосталга фронтунуң органы «Аль-Шаб» солун америк пропагандисте-ре чөруу ойтүт шавышкынын бер-ген. «Алжир дээр болупун дашты-гы болгон иштики политикаын чо-руулаа чутулаа болупун чонун эрге-ажактарын удуулаага болдуруп ту-рар хамаарышпас чурт деп чүвени таймырлааа чөруу турган ийке» деп ол солун бижкен.

Алжир хамаарышпас чөрүктү че-дип алган. Бот-эргелге бижылаар, революциянын ачис сорулгаарын боттадылар дээр оон демисел ам-даа дооулаа. Эвиле дугурулаа-зынга дүштүр алжир чөдө француз шериглер ам-даа турбуулаа. Фран-цуз капитал чуртун экономиказы-нын бүтү эң чутулаа адыларын, чаз-жээ, Сахара нефть болгон газ ты-мышкынын ам-даа холулаа тутуп-шан. Баш чылдар мурнуна Саха-ран нефтин америк капиталдын холуңе база кирип турар апарган. Калчаалыг колониализмнин айымы ам-даа чалаагылаа.

Илтанга, берген туражок, че-ди чылдын дайынны болгон хилин-чек-чөвүлаага калналган алжир улус чалаа алган хамаарышпас чо-руун бижылаар, колониалдыг үр теригелелин уржатарын уттуулаа, ышчанга чөрутүп демилгелер күш-теринге даялаган, Национал хосталга Фронтунун тропол программасы-нда бижиткенин алыс сорулгаарын боттадылар деп долу шийтирилди.

Е. ПОПОВ, СЭТА-нын корреспонденти. Алжир хоорай.

Дөртөндөн 5 муң чедир рубльди ойнап ап болур

Күрүннен 3 хуулу удугул иштики чөзүшкенин та-лазы-биле ойнаашкынын 90 дугуларыг кол тиражы 1962 чылдын ноябрь 30-де Баку хоорайга болур.

Чөзүшкенин 16 разрядтарын тиражтарын дараа-зында ойнаашкынар кирер:

Ойнаашкынар-нын хемчөзөли	Ойнаашкынарнын саны
5.000 рубль	32
2.500 рубль	80
1.000 рубль	400
500 рубль	1.280
100 рубль	11.200
40 рубль	126.000

Түң: Ойнаашкынарнын нинти түңү (рубль-биле) 7.440.320 Ойнаашкына таварышкан облигацияларын ойнап алышкынары-биле кады оларнын өртөн үзө төлээр, ук облигацияларын тираж ойнаашкынаа оон ыкый ки-риштирбеси чөзүшкенин негеделеринде көрдүгөн. Оон-биле кады дараазындагы тиражтарга ойнаашкынар саны хөвээр артар. Ынчанга облигацияларга ойнап алыш-кынар чыл тудум улам-на көвүдөп турар.

ОБЛИГАЦИЯЛАРЫ САДЫП АЛЫҢАР! Ойнаашкынын тиражтарынга улам-на кал-БАА-БИЛЕ КИРЖИҢЕР!

АЖААЛГА КАССАЛАРЫНЫН ЭРГЕЛЕЛИ.

РЕДАКЦИЯНЫН АГРЕЗИ: Кызыл. Штиглиц-Коваченко кудумчуу бажы № 3. ТЕЛЕФОНЫ: редакторун 24-63, редакторун орадаагынын 35-24, пропаганда кылдынын 23—54, харыскалыг секретарынын 23-35, кезде ажалы-агыл кылдынын 25-38, партия амылаа кылдынын 37-13, иштики информациялык кылдынын 20-60, чазга болгон совет туртууг килдистерин 21-27, улутур, транспорт болгон культура-амырлар килдистерин 22-64, бухгалтериянын 31-75, корректорларын 21-47, харыскалыг дөзүлөшкенин 23-54. Солун келбей барганда 32-75 телефонче долгаар.

Чыгы № 2904. Культура министерствоууну типографиязы